

A1.30 Choroba i ból

- Expressar náusea e dor.
- Expresse a sua condição médica no consultório do médico.

Lekarz	(Médico)	Chory	(Doente)
Choroba	(Doença)	Zdrowie	(Saúde)
Przeziębienie	(Resfriado)	Zdrowy	(Saudável)
Grypa	(Gripe)	Wróć do zdrowia!	(Melhora rápido!)
Objawy	(Sintomas)	Chorować	(Estar doente)
Gorączka	(Febre)	Kaszeć	(Tossir)
Katar	(Coriza)	Dzwonić	(Ligar (telefonar))
Kaszel	(Tosse)	Pomagać	(Ajudar)
Ból głowy	(Dor de cabeça)	Boli mnie...	(Estou com dor de...)
Ból gardła	(Dor de garganta)	Mam grypę	(Tenho gripe)
Ból brzucha	(Dor de barriga)	Mam gorączkę	(Estou com febre)

1. Diálogo: Mężczyzna źle się czuje i idzie do lekarza, żeby sprawdzić, co mu dolega. (QR: Áudio)

- Pacjent:** Dzień dobry, Pani doktor. Od wczoraj bardzo źle się czuję. *(Bom dia, doutora. Desde ontem estou me sentindo muito mal.)*
- Lekarka:** Dzień dobry. Co dokładnie Panu dolega? *(Bom dia. O que exatamente o incomoda?)*
- Pacjent:** Mam katar, boli mnie głowa i czuję się osłabiony. *(Estou com coriza, dor de cabeça e me sinto fraco.)*
- Lekarka:** Rozumiem. Czy ma Pan też gorączkę albo dreszcze? *(Entendo. O senhor também está com febre ou calafrios?)*
- Pacjent:** Nie, tylko stan podgorączkowy. *(Não, só febre baixa.)*
- Lekarka:** To wygląda na zwykłe przeziębienie, a nie na grypę. *(Isso parece um resfriado comum, e não gripe.)*
- Pacjent:** Czyli to nic poważnego? Jaka jest różnica? *(Então não é nada grave? Qual é a diferença?)*
- Lekarka:** Grypa zwykle zaczyna się nagle. Jest wysoka gorączka i bolą mięśnie. *(A gripe geralmente começa de repente. Há febre alta e os músculos doem.)*
- Pacjent:** Rozumiem, całe szczęście. Mam dużo pracy w tym tygodniu. *(Entendo, ainda bem. Tenho muito trabalho esta semana.)*
- Lekarka:** W miarę możliwości proszę odpoczywać, pić dużo płynów i dobrze się wysypiać. *(Na medida do possível, procure descansar, beber bastante líquido e dormir bem.)*

1. Jakie objawy ma pacjent? (Quais sintomas o paciente tem?)

- a. Boli go gardło i bardzo kaszle.
- b. Ma kaszel i ból brzucha.
- c. Ma katar, ból głowy i jest osłabiony.
- d. Ma wysoką gorączkę i bolą go mięśnie.

2. Co lekarka mówi o grypie? (*O que a médica diz sobre a gripe?*)
- a. Grypa zaczyna się nagle i jest wysoka gorączka. b. Przy grypie nie ma gorączki, tylko stan podgorączkowy.
- c. Grypa to zawsze tylko katar i ból głowy. d. Grypa jest lżejsza niż przeziębienie.

1-c 2-a

2. Gramática: Substantivos no genitivo: kogo? czego?

O genitivo responde às perguntas: kogo? czego? Usamo-lo para dizer que falta algo, que algo diz respeito a alguém/a algo, ou em algumas expressões com verbos.

- Os substantivos do género masculino geralmente recebem as terminações -a (normalmente nomes de pessoas e animais, mas também alguns outros substantivos) ou -u (para nomes de coisas, materiais, fenómenos e conceitos abstratos).
- O género feminino geralmente recebe -y (depois da maioria das consoantes) ou -i (depois de k e g).
- O género neutro recebe a terminação -a.

Mianownik: kto? co? (*Nominativo: quem? o quê?*)

Dopełniacz: kogo? czego? (*Genitivo: de quem? de quê?*)

rodzaj żeński (*género feminino*)

głowa (*cabeça*)

Mam ból głowy (*Tenho dor de cabeça*)

rodzaj męski (*género masculino*)

brzuch (*barriga*)

Mam ból brzucha (*Tenho dor de barriga*)

rodzaj nijaki (*género neutro*)

gardło (*garganta*)

Mam ból gardła (*Tenho dor de garganta*)

A regra sobre as terminações do género masculino é apenas uma simplificação e tem muitas exceções. A maioria das formas tem de ser simplesmente memorizada.

- Mam ból _____ i kaszel. (*Tenho dor de cabeça e tosse.*)
a. głowę b. głowy c. głowa d. głowie
- Mam ból _____, ale nie mam gorączki. (*Tenho dor de barriga, mas não tenho febre.*)
a. brzuchu b. brzuchy c. brzuch d. brzucha
- Od rana mam ból _____ i katar. (*Desde a manhã tenho dor de garganta e coriza.*)
a. gardła b. gardło c. gardłu d. gardle
- Dziś nie ma _____, proszę zadzwonić jutro. (*Hoje não há médico, por favor ligue amanhã.*)
a. lekarzem b. lekarzowi c. lekarza d. lekarz

1. głowy 2. brzucha 3. gardła 4. lekarza

3.Exercícios

1. Associe cada início à sua terminação correta.

1. Dzień dobry, mam gorączkę i	a. przeziębienie.
2. Muszę dziś zadzwonić	b. mam katar.
3. Boli mnie gardło i	c. do lekarza rodzinnego.
4. Jestem chory, to chyba	d. kaszlę od wczoraj.

1-d: Bom dia, estou com febre e tossindo desde ontem. **2-c:** Preciso ligar hoje para o médico de família. **3-b:** Minha garganta dói e estou com coriza. **4-a:** Estou doente, acho que é um resfriado.

2. Clínica: quando ligar e o que dizer (QR: Áudio)

Preencha as lacunas: zadzwonić, kaszlesz, chorujesz, chory, lekarzowi, gorączkę, objawy, kaszel

Przychodnia „Zdrowie” – informacja dla pacjentów. Jeśli jesteś (1) _____ i masz (2) _____ : katar, (3) _____ , ból głowy lub ból gardła, możesz (4) _____ i umówić wizytę. Gdy masz (5) _____ , zostań w domu i zadzwoń do przychodni. Lekarz może też poprosić o krótką informację: od kiedy (6) _____ i co dokładnie boli.

Na wizycie powiedz prosto: „Boli mnie głowa”, „Mam ból brzucha” albo „Mam gorączkę”. To pomaga (7) _____ ocenić, czy to przeziębienie czy grypa. Jeśli (8) _____ , powiedz, czy kaszel jest suchy. Pij dużo wody i odpoczywaj. Jeśli czujesz się bardzo słabo, dzwoń od razu. Wróć do zdrowia!

Clínica “Saúde” – informação para os pacientes. Se você estiver doente e tiver sintomas: coriza, tosse, dor de cabeça ou dor de garganta, você pode ligar e agendar uma consulta. Quando estiver com febre, fique em casa e ligue para a clínica. O médico também pode pedir uma breve informação: desde quando você está doente e o que exatamente dói.

Na consulta, diga de forma simples: “Minha cabeça dói”, “Estou com dor de barriga” ou “Estou com febre”. Isso ajuda o médico a avaliar se é um resfriado ou uma gripe. Se você estiver tossindo, diga se a tosse é seca. Beba bastante água e descanse. Se você se sentir muito fraco, ligue imediatamente. Melhoras!

(1) chory, (2) objawy, (3) kaszel, (4) zadzwonić, (5) gorączkę, (6) chorujesz, (7) lekarzowi, (8) kaszlesz

3. Ouça os fragmentos de áudio e escolha a solução correta. (QR: Áudio)

- Dlaczego kobieta dzwoni do przychodni? (*Por que a mulher liga para a clínica?*)
 - Chce odwołać badanie, bo wyjeżdża.*
 - Chce umówić wizytę, bo źle się czuje.*
 - Chce kupić lekarstwa w aptece.*
- Co Marek mówi o pracy? (*O que Marek diz sobre o trabalho?*)
 - Dzisiaj przychodzi normalnie, ale jest zmęczony.*
 - Dzisiaj zostaje w domu, bo jest chory.*
 - Dzisiaj pracuje krócej, bo ma spotkanie.*

1-b 2-b

4. Escolha a solução correta

- Dzień dobry, _____ od trzech dni i mam gorączkę. *(Bom dia, estou doente há três dias e tenho febre.)*
 a. chorują b. choruje c. choruję d. chorujesz
- Pani doktor, _____ w nocy i mam katar. *(Doutora, tusso à noite e tenho corrimento nasal.)*
 a. kaszlisz b. kaszle c. kaszlimy d. kaszlę
- Mój kolega z biura _____ i dziś nie przyszedł do pracy. *(O meu colega do escritório está doente e hoje não veio trabalhar.)*
 a. chorujemy b. choruje c. chorujecie d. choruję

1. choruję 2. kaszlę 3. choruje

5. Roleplay - diálogos (QR: Áudio)

a. Wizyta u lekarza rodzinnego

- Lekarz:** *Dzień dobry, co Panu dolega?*
(Bom dia, o que o incomoda?)
- Pacjent:** *Jestem chory. Mam gorączkę i kaszel.*
(Estou doente. Tenho febre e tosse.)
- Lekarz:** *Ma Pan też katar albo ból gardła?*
(O senhor também tem coriza ou dor de garganta?)
- Pacjent:** *Tak, boli mnie gardło i mam katar. Chyba to grypa.*
(Sim, dói-me a garganta e tenho coriza. Acho que é gripe.)

1. Jakie objawy ma pacjent?

b. Telefon do szefa — jestem chory

- Pracownik:** *Dzień dobry, dzwonię, bo jestem chory.*
(Bom dia, estou ligando porque estou doente.)
- Szef:** *Co się dzieje? Jakie ma Pan objawy?*
(O que aconteceu? Quais são os seus sintomas?)
- Pracownik:** *Mam przeziębienie: kaszlę i boli mnie głowa.*
(Estou resfriado: estou tossindo e dói-me a cabeça.)
- Szef:** *Dobrze, proszę odpocząć. Wracaj do zdrowia!*
(Está bem, por favor descanse. As melhores!)

1. Dlaczego pracownik dzwoni do szefa?

6. Pratique em pares ou com o seu professor. (QR: IA+)

1. Jesteś w przychodni. Lekarz pyta: „Co panu/pani jest?” Odpowiedz krótko i powiedz, jakie masz objawy. (Użyj: przeziębienie, katar, kaszel)

2. Jesteś u lekarza. Lekarz pyta, gdzie boli. Powiedz, co boli i jak bardzo. (Użyj: boli mnie..., ból głowy, ból gardła)

7. Escrita: WhatsApp (QR: IA+)

Cześć! Tu Marta z biura.

O **10:30** mamy krótkie spotkanie z zespołem. Czy będziesz dziś w pracy? Wczoraj mówiłeś/mówiłaś, że źle się czujesz.

Jeśli jesteś **chory/chora**, daj znać, co Ci jest (np. **gorączka, kaszel, katar**) i czy chcesz **zadzwoić** na 5 minut.

Escreva uma resposta apropriada: *Dziś nie przyjdę do pracy, bo jestem chory/chora. / Mam gorączkę i kaszel / Mam katar i ból głowy. / Mogę zadzwonić o ... / Nie mogę dziś mówić, ale jutro mogę.*

Verbos importantes

Chorować (*ficar doente*)

Czas teraźniejszy

ja	choruję
ty	chorujesz
on/ona/ono	choruje
my	chorujemy
wy	chorujecie
oni/one	chorują

Kaszeć (*tossir*)

Czas teraźniejszy

kaszlę
kaszlesz
kaszle
kaszlemy
kaszlecie
kaszlą